

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/23449 din 30.12.2024

La nr. 334 din 19.11.2024

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (organizarea și funcționarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Digitally signed by Pinzari Alexandr
Date: 2024.12.30 16:56:57 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Alexandr PÎNZARI

Ex: VAMEȘ Xenia, Tel. 022 257-376

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	3062	
"31"	12	2024
Ora		

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/10254 din 30.12.2024

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (organizarea și funcționarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un deputat în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost publicat pe site-ul Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei de fundamentare, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei de fundamentare: *"Acest proiect de lege va consolida cadrul legal cu privire la organizarea și activitatea îngrijitorilor/îngrijitoarelor care prestează servicii alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de la 0 până la 3 ani, în bază de patentă."*

Analizând normele elaborate, s-a constatat că proiectul modifică Legea nr.93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător și Legea nr.367/2022 cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copiilor, fiind reglementate aspectele privind organizarea și funcționarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor. În acest sens, proiectul elimină posibilitatea desfășurării activităților de îngrijire individualizată și de tip familial pe bază de patentă după 31 decembrie 2024, pentru a alinia legislația la tranziția către activitatea independentă, include certificatul privind capacitatea psihică de a practica activități sociale și profesionale cu responsabilitate sporită, permite desfășurarea activității de îngrijire în spații locative folosite legal pe baza altor acte juridice, precum comodatul, leasingul imobiliar sau uzufructul, facilitând accesul la spații diverse pentru desfășurarea activității, simplifică procedura de înregistrare a prestatorilor de servicii de îngrijire, limitând cerințele la o simplă informare a Ministerului Muncii și Protecției Sociale prin platforma online serviciialternative.gov.md, se introduce permisiunea de încheiere a unui contract civil pentru furnizorii de servicii de îngrijire alternativă, oferind flexibilitate în relațiile contractuale și adaptându-le la specificul acestei activități și se adaugă prevederea ca, în cazul serviciilor organizate de angajator la locul de muncă, sarcinile să poată fi îndeplinite și de personalul de suport (un alt îngrijitor sau personal de îngrijire a copiilor), pentru a asigura flexibilitate în organizarea acestor servicii.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public privind îmbunătățirea cadrului normativ care reglementează organizarea și activitatea îngrijitorilor/îngrijitoarelor ce prestează servicii alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de la 0 până la 3 ani, în bază unei patente.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota de fundamentare care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;
- c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;
- d) analiza impactului de reglementare;
- e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;
- f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;
- h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;
- i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ."

Argumentele invocate de autor în nota de fundamentare justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Cu toate acestea, nota de fundamentare nu descrie analiza impactului de reglementare, nefiind descrise impacturile corespunzătoare obiectului de reglementare a proiectului de lege supus expertizei anticorupție conform art.30 lit.d), pct.4 din anexa nr. 1 din Legea nr.100/2017.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „d) analiza impactului de reglementare”.

Potrivit autorului: *”Prezentul proiect nu implică cheltuieli financiare suplimentare din contul bugetului de stat.”*

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *„textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...].”

În mare parte, textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

Însă, analiza proiectului propus pentru efectuarea expertizei anticorupție, denotă utilizarea neuniformă a terminologiei ce se referă la denumirea actului care se anexează de către solicitant la cererea de eliberare a patentei pentru desfășurarea activității de prestare a serviciilor de îngrijire individualizată a copilului și de îngrijire a copilului de tip familial (analiza detaliată a factorilor de risc și riscuri de corupție identificați în acest sens este prezentată în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție).

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea agenților publici și/sau a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -

Art.I pct.2 potrivit proiectului de lege

Art. I. - Legea nr.93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător [...], se modifică după cum urmează: [...]

2. La art. 4

alin. 3² se completează la sfârșitul frazei cu cuvintele „și certificatul privind deținerea capacității psihice corespunzătoare pentru practicarea activității sociale și profesionale cu responsabilitate sporită.”

alin. 3³ va avea următorul cuprins:

„La cererea de eliberare a patentei pentru desfășurarea activității prevăzute la poziția 2.53 din anexă, solicitantul anexează copia de pe diplomă sau de pe alt act privind studiile ce confirmă nivelul de calificare necesar desfășurării genului de activitate respectiv, cazierul judiciar și cel contravențional, declarația pe proprie răspundere că nu este decăzut din drepturile părintești prin hotărâre definitivă a instanței de judecată, declarația pe proprie răspundere că nu locuiește împreună cu persoane care au fost condamnate pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei, contra familiei și copiilor, privind viața sexuală, contra libertății, cinstei și demnității persoanei, concluzia medicală pentru admiterea la serviciul de îngrijire a copilului, eliberată de medicul de familie conform formularului aprobat de Ministerul Sănătății, certificatul privind deținerea capacității psihice corespunzătoare pentru practicarea activității sociale și profesionale cu responsabilitate sporită, copia de pe extrasul din registrul bunurilor imobile sau, după caz, actului juridic ce atestă dreptul de folosință legală a imobilului cu destinație locativă care va fi folosit în cadrul activității respective.”

Obiecții:

În textul pct.2 cu referire la modificarea art.4 alin.(3/2) și (3/3) din Legea nr.93/1998, se atrage atenția la utilizarea neuniformă a denumirii actului care se anexează de către solicitant la cererea de eliberare a patentei pentru desfășurarea activității de prestare a serviciilor de îngrijire individualizată a copilului și de îngrijire a copilului de tip familial.

Astfel, proiectul utilizează termenul de *“certificatul privind deținerea capacității psihice corespunzătoare pentru practicarea activității sociale și profesionale cu responsabilitate sporită”*, deși Legea nr.376/2022 cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copiilor operează cu termenul de *“certificatul privind capacitatea psihică de a practica activități sociale și profesionale cu responsabilitate sporită”*.

Recomandări:

Recomandăm reformularea normelor propuse de proiect la art.4 alin.(3/2) și (3/3) conform Legii 376/2022 cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copiilor, în ceea ce privește denumirea actului care se anexează de către solicitant la cererea de eliberare a patentei pentru desfășurarea activității de prestare a serviciilor de îngrijire individualizată a copilului și de îngrijire a copilului de tip familial.

Factori de risc:

- Utilizarea neuniformă a termenilor

Riscuri de corupție:

- Generale

IV. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de un deputat în Parlamentul Republicii Moldova și are drept scop de a consolida cadrul legal cu privire la organizarea și activitatea îngrijitorilor/îngrijitoarelor care prestează servicii alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de la 0 până la 3 ani, în bază de patentă.

Proiectul modifică Legea nr.93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător și Legea nr.367/2022 cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copiilor, fiind reglementate aspectele privind organizarea și funcționarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor. În acest sens, proiectul elimină posibilitatea desfășurării activităților de îngrijire individualizată și de tip familial pe bază de patentă după 31 decembrie 2024, pentru a alinia legislația la tranziția către activitatea independentă, include certificatul privind capacitatea psihică de a practica activități sociale și profesionale cu responsabilitate sporită, permite desfășurarea activității de îngrijire în spații locative folosite legal pe baza altor acte juridice, precum comodatul, leasingul imobiliar sau uzufructul, facilitând accesul la spații diverse pentru desfășurarea activității, simplifică procedura de înregistrare a prestatorilor de servicii de îngrijire, limitând cerințele la o simplă informare a Ministerului Muncii și Protecției Sociale prin platforma online serviciialternative.gov.md, se introduce permisiunea de încheiere a unui contract civil pentru furnizorii de servicii de îngrijire alternativă, oferind flexibilitate în relațiile contractuale și adaptându-le la specificul acestei activități și se adaugă prevederea ca, în cazul serviciilor organizate de angajator la locul de muncă, sarcinile să poată fi îndeplinite și de personalul de suport (un alt îngrijitor sau personal de îngrijire a copiilor), pentru a asigura flexibilitate în organizarea acestor servicii.

Proiectul promovează interesul public privind îmbunătățirea cadrului normativ care reglementează organizarea și activitatea îngrijitorilor/îngrijitoarelor ce prestează servicii alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de la 0 până la 3 ani, în bază unei patente.

Nota de fundamentare nu descrie analiza impactului de reglementare, nefiind descrise impacturile corespunzătoare obiectului de reglementare a proiectului de lege supus expertizei anticorupție conform art.30 lit.d), pct.4 din anexa nr. 1 din Legea nr.100/2017.

La fel, în urma analizei proiectului de regulament, se constată că normele propuse denotă unele carențe, manifestate prin utilizarea neuniformă a denumirii actului care se anexează de către solicitant la cererea de eliberare a patentei pentru desfășurarea activității de prestare a serviciilor de îngrijire individualizată a copilului și de îngrijire a copilului de tip familial.

Prin urmare, proiectul de decizie conține factori de risc și riscuri de corupție, fiind recomandabil revizuirea acestuia prin prisma obiecțiilor și recomandărilor prezentate în prezentul raport de expertiză anticorupție.

30.12.2024

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Xenia VAMEȘ, Inspector principal

Digitally signed by Vameș Xenia
Date: 2024.12.30 15:45:38 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

